

Bitki neyi alacağını nasıl biliyor?

Hücre Zarı: Bitkinin Kapısındaki Hikmetli Bekçi

Bitkilerin topraktan mineral alması, dışarıdan bakıldığında sıradan bir hadise gibi görünür. Fakat dikkatle incelendiğinde, bu işin gelişigüzel olmadığı anlaşılır. Bitki, önüne gelen her maddeyi içeri almaz. İhtiyacı olan maddelere izin verir; zararlı veya lüzumsuz maddeleri ise durdurur. Bu seçici faaliyet, hücre zarı ve hücre çeperindeki özel yapı sayesinde gerçekleşir.

Her Madde İçeri Giremez

Bir stadyuma girmek isteyen kalabalığı düşünelim. Herkes kapıya yüklenir; fakat içeriye girmek için bilet gerekir. Bileti olmayan kapıdan geçemez. Bitkinin hücresinde de buna benzer bir düzen vardır. Topraktaki maddeler bitkiye girmek ister gibi köklere yönelir; fakat hücre zarı hepsine kapıyı açmaz. İçeri girecek madde seçilir, zararlı olan engellenir, ihtiyaç dışı olan durdurulur. Eğer mineraller gelişigüzel girip çıksaydı, bitkinin düzeni bozulur ve hayatı tehlikeye girerdi.

Mevsime Göre Değişen Seçim

Bu seçme işi tek tip ve sabit bir işlem de değildir. Bitkinin türüne göre ihtiyaç değişir. Gelişme dönemine göre ihtiyaç değişir. Mevsime, toprağa, çevre şartlarına ve bitkinin hâline göre alınacak maddeler farklılık gösterir. Yani hücre zarı, sanki bitkinin o anki ihtiyacını biliyormuş gibi davranır. Neyin alınacağını, ne kadar alınacağını ve neyin dışarıda bırakılacağını hassas bir ölçüyle ayarlar.

Okumamış Bir Zar, Uzman Gibi Çalışıyor

Şimdi kendimizle hücre zarını kıyas edelim. Biz akıl sahibiyiz, düşünürüz, okuruz, araştırırız. Buna rağmen bedenimizin günlük hangi minerallere, hangi miktarda ve hangi gıdalar üzerinden ihtiyaç duyduğunu çoğu zaman bilemeyiz. Bu bilgi için doktorlar, beslenme uzmanları ve yıllarca eğitim görmüş kişiler gerekir. Fakat hücre zarı ne okul okumuştur, ne laboratuvar görmüştür, ne de elinde bir defter ve kalem vardır. Buna rağmen ihtiyaç duyulan mineralleri ayırır, faydalı olanın girişine izin verir, zararlı olanı durdurur.

Zar Bilmez, Ama Bilerek İş Görür

Hücre zarının akli yoktur. İradesi yoktur. Bitkinin geleceğini düşünemez. Hangi mineralin ne işe yaradığını bilemez. Buna rağmen yaptığı iş, ilim ve irade isteyen bir iştir. Çünkü seçmek için bilmek gerekir. Faydalıyı zararlıdan ayırmak için ölçü gerekir. İhtiyaca göre kapıyı açıp kapamak için hikmet gerekir. Bu sıfatlar hücre zarında olmadığına göre, bu faaliyetin hakiki faili hücre zarı olamaz.

Perdenin Arkasındaki Fail

Hücre zarı görünürde bir sebeptir. Fakat o sebebin eliyle ortaya çıkan netice, çok büyük bir ilim ve hikmet ister. O hâlde hücre zarını bu vazifeye uygun yaratan, ona seçici geçirgenlik özelliği veren, bitkinin ihtiyacını bilen ve her şeyi ölçüyle idare eden bir yaratıcı vardır. Hücre zarı kapı gibidir; fakat kapının ne zaman açılıp kapanacağını tayin eden, bitkiyi rızıklandıran ve hayatını devam ettiren Allah'tır.

Netice

Bir hücre zarı küçücüktür; fakat yaptığı iş akılları hayrette bırakacak kadar büyüktür. Ne beslenme uzmanıdır, ne kimyagerdir, ne de doktor... Ama bitkinin ihtiyacını bilir gibi seçer, zararlıyı durdurur, faydalıyı içeri alır. Bu hikmetli faaliyet tesadüfün işi olamaz. Çünkü tesadüf seçemez, ölçemez, ihtiyaç bilemez. Hücre zarındaki bu ince düzen, bize açıkça şunu söyler: Rızık seçen zar değil; zarı vazifelendiren, bitkiyi besleyen ve her şeyi hikmetle idare eden Allah'tır.